

Brusel 8. prosince 2023
(OR. en)

16613/23

ECOFIN 1354
FIN 1287
UEM 429

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 16/2023 „Jak Komise spravuje dluh nástroje Evropské unie na podporu oživení (NGEU) – Povzbudivý začátek, ale je zapotřebí další harmonizace s osvědčenými postupy“ – závěry Rady (8. prosince 2023)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o zvláštní zprávě Účetního dvora č. 16/2023 nazvané „Jak Komise spravuje dluh nástroje Evropské unie na podporu oživení (NGEU) – Povzbudivý začátek, ale je zapotřebí další harmonizace s osvědčenými postupy“, které byly schváleny na zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci konaném dne 8. prosince 2023.

„Jak Komise spravuje dluh nástroje Evropské unie na podporu oživení (NGEU) – Povzbudivý začátek, ale je zapotřebí další harmonizace s osvědčenými postupy“

1. VÍTÁ skutečnost, že v červnu 2023 byla zveřejněna zvláštní zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) č. 16/2023: „Jak Komise spravuje dluh nástroje Evropské unie na podporu oživení (NGEU) – Povzbudivý začátek, ale je zapotřebí další harmonizace s osvědčenými postupy“ (dále jen „zvláštní zpráva EÚD“)¹ a BERE NA VĚDOMÍ odpověď Komise připojenou ke zvláštní zprávě EÚD.
2. PŘIPOMÍNÁ závěry z mimořádného zasedání Evropské rady konaného ve dnech 17., 18., 19., 20. a 21. července 2020², podle nichž „aby měla Unie k dispozici prostředky nezbytné k řešení výzev spojených s pandemií COVID-19, bude Komise zmocněna vypůjčovat si jménem Unie finanční prostředky na kapitálových trzích“, a ZDŮRAŽŇUJE zejména, že podle těchto závěrů „vzhledem k tomu, že Next Generation EU je mimořádnou reakcí na tuto dočasnou, avšak extrémní situaci, jsou Komisi svěřené pravomoci provádět výpůjční operace jasně omezeny, co se týče velikosti, trvání a rozsahu“.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/45119/210720-euco-final-conclusions-cs.pdf>

3. PŘIPOMÍNÁ rozhodnutí Rady 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie (dále jen „rozhodnutí o vlastních zdrojích“)³, v němž se stanoví, že „Komise zavede pro správu operací spojených s výpůjčkami nezbytná opatření. Komise pravidelně a komplexně informuje Evropský parlament a Radu o všech aspektech strategie řízení dluhu.“
4. UZNÁVÁ, že Evropská komise za krátkou dobu vytvořila prvky, které jí umožňují provádět rozhodnutí o vlastních zdrojích, zejména systém řízení dluhu NGEU založený na infrastruktuře primárního trhu, včetně aukčního systému, sítě primárních dealerů a vydávání mnoha dluhopisů a pokladničních poukázek v rámci nástroje na podporu oživení NGEU, včetně zelených dluhopisů; PŘIPOMÍNÁ, že pro účely financování NGEU má Komise pravomoc vypůjčit si do roku 2026 na kapitálových trzích finanční prostředky až do výše 806,9 miliardy EUR (v běžných cenách), což činí prostřednictvím vydávání dluhopisů EU; BERE NA VĚDOMÍ skutečnost, že částka až 723,8 miliardy EUR (v běžných cenách) je přidělena na Nástroj pro oživení a odolnost s cílem podpořit hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie tím, že členským státům bude poskytnuta finanční podpora pro účely investic a reforem v šesti tematických pilířích, včetně ekologické transformace a digitální transformace, čímž jim pomůže řešit hospodářský a sociální dopad pandemie COVID-19⁴;

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D2053>

⁴ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

5. PŘIPOMÍNÁ dočasnou povahu NGEU vzhledem k tomu, že veškeré závazky vzniklé v důsledku výjimečného a dočasného zmocnění Komise k vypůjčení finančních prostředků musí být plně splaceny nejpozději do 31. prosince 2058; PŘIPOMÍNÁ, že splácení jistiny a souvisejících úroků v souvislosti s vypůjčenými finančními prostředky, které mají být použity na nevratnou podporu, bude hrazeno z rozpočtu Unie a že splácení půjček a všech souvisejících nákladů, které Unii vzniknou, ponese přijímající země;
6. BERE NA VĚDOMÍ, že s ohledem na jednotnou strategii financování stanovenou v nařízení 2022/2434 ze dne 6. prosince 2022⁵ a v prováděcím rozhodnutí Komise 2022/2544 ze dne 19. prosince 2022⁶ nebudou emise Komise pro NGEU, makrofinanční pomoc+ pro Ukrajinu a další potenciální budoucí výpůjční a úvěrové programy již specifické pro jednotlivé evropské programy, které by byly dluhopisy financovány.
7. POUKAZUJE NA TO, že Komise vydala první dluhopisy pro účely NGEU v červnu 2021, tj. bezprostředně po vstupu rozhodnutí o vlastních zdrojích v platnost; ZDŮRAZŇUJE, že EU je v současné době jedním z největších emitentů dluhu denominovaného v eurech a největším emitentem zelených dluhopisů na světě.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2022/2434 ze dne 6. prosince 2022, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, pokud jde o zavedení diverzifikované strategie financování jako obecné výpůjční metody Zdroj: [EUR-Lex – 32022R2434 – CS – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/2544 ze dne 19. prosince 2022, kterým se stanoví opatření pro správu a provádění výpůjčních operací a operací řízení dluhu EU v rámci diverzifikované strategie financování a souvisejících úvěrových operací. [EUR-Lex – 32022D2544 – CS – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

8. KONSTATUJE, že od počátku roku 2022 vzrostly tržní výnosy a zvýšila se volatilita cen, což je způsobeno geopolitickým kontextem, včetně válečné agrese Ruska proti Ukrajině a zpřísnění měnové politiky ve vyspělých ekonomikách; KONSTATUJE, že v důsledku změny situace se zvýšily výpůjční náklady i u výpůjčních operací NGEU.
9. POUKAZUJE NA TO, že ve zvláštní zprávě EÚD je posouzen mimo jiné systém, který Komise vytvořila pro řízení dluhu vzniklého za účelem financování NGEU, a to na základě koncepce a počátečního fungování systému řízení dluhu NGEU v období od června 2021 do června 2022; ZDŮRAZŇUJE, že EÚD konzultoval vnitrostátní úřady pro řízení dluhu 27 členských států s cílem určit zejména možná zlepšení opatření EU pro řízení dluhu.
10. SOUHLASÍ s konstatováním Účetního dvora, že:
- Komise si finanční prostředky vypůjčila včas, v souladu s regulačními limity a za náklady odpovídající jejímu postavení na trhu.
 - Nové struktury a pravomoci umožnily rychlé zahájení financování z nástroje NGEU, je však třeba je posílit, jak je uvedeno v doporučeních obsažených ve zvláštní zprávě EÚD.
 - Cíle Komise v oblasti řízení dluhu nebyly na začátku jasně stanoveny, což vedlo k omezenému posouzení efektivity.

11. DOMNÍVÁ SE, že doporučení EÚD jsou relevantní a mohou přispět k dalšímu zlepšení řízení dluhu ze strany Komise; VÍTÁ skutečnost, že Komise přijala všechna doporučení EÚD a zavázala se provést nápravná opatření do poloviny roku 2024⁷.
12. POUKAZUJE zejména na to, že EÚD doporučuje, aby Komise formulovala jasné cíle v oblasti řízení dluhu a podávala zprávy o efektivitě jejich provádění; KONSTATUJE, že zvláštní zpráva EÚD nestanoví podrobné pokyny pro směr, ukazatele a zásady celkové strategie řízení dluhu, jejímž cílem je vyvážená struktura nákladů a rizik dluhového portfolia v rámci parametrů rizik souvisejících s dluhy či závazky pro celkové řízení dluhu; BERE NA VĚDOMÍ, že cílem opatření Komise je zajistit, aby EU ve střednědobém až dlouhodobém horizontu získala nejvýhodnější výpůjční podmínky; PŘIPOMÍNÁ, že Komise by při řízení svého dluhového a úvěrového portfolia měla organizovat vydávání dluhopisů v souladu s rámcem pro řízení rizik, který zajistí, aby splácení v kterémkoli daném roce nepřekročilo rozpočtovou kapacitu EU a respektovalo příslušné rozpočtové zdroje EU stanovené v legislativních aktech, kterými se zřizují programy financované emisí dluhopisů (rozhodnutí o vlastních zdrojích v případě NGEU).

⁷ Zdroj: Odpověď Komise na zvláštní zprávu EÚD SR/2023/16.

13. VÍTÁ skutečnost, že Komise přijala zastřešující strategii řízení dluhu⁸, která upravuje provádění nového jednotného přístupu k financování, přičemž nástroje vytvořené pro NGEU budou používány stejným způsobem pro jiné úvěrové programy, které byly zřízeny po prosinci 2022, čímž se cenné papíry EU stanou homogennějšími a likvidnějšími.
14. PŘIPOMÍNÁ, že Komise od roku 2021 pravidelně informovala Hospodářský a finanční výbor o organizaci emisí v rámci NGEU, řízení splatnosti a splácení dluhu v rámci NGEU, rámci a vydávání zelených dluhopisů, plánech financování a finanční situaci nástroje NGEU na podporu oživení; PŘIPOMÍNÁ, že Hospodářský a finanční výbor pověřil dne 23. září 2021 Podvýbor pro trhy EU se státními dluhopisy (ESDM), aby na základě zpráv Komise dále projednával otázku financování NGEU; ZDŮRAZŇUJE přínos sdílení informací a odborných znalostí vnitrostátních úřadů pro řízení dluhu zastoupených v ESDM pro Komisi; VÍTÁ skutečnost, že ve vztahu k ESDM a Hospodářskému a finančnímu výboru bude pokračovat vydávání těchto pravidelných zpráv a výměny osvědčených postupů týkající se výpůjčních operací EU a plánování emisí.

⁸ [Čtvrtá pololetní zpráva o provádění výpůjčních a úvěrových operací EU.PDF \(europa.eu\)](#)

15. VÍTÁ záměr Komise lépe sladit organizační strukturu svého úřadu pro řízení dluhu s mezinárodními osvědčenými postupy, zřídit samostatnou „middle-office“, posílit úlohu ředitele pro řízení rizik a postupně nahradit externí a dočasné zaměstnance pracující v oblasti řízení dluhu EU zaměstnanci EU na stálejších pozicích, a to při plném dodržení stropů stávajícího víceletého finančního rámce na období 2021–2027, přičemž uznává, že pro Komisi by bylo přínosné, aby k ní byli vysláni pracovníci z jiných úřadů pro řízení dluhu a uplatnili zde své odborné znalosti.
16. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ další provádění národních plánů členských států pro oživení a odolnost v rámci Nástroje pro oživení a odolnost jako součásti NGEU, případně včetně kapitol REPowerEU tohoto nástroje, na základě kterých se zároveň s řešením důsledků pandemie COVID-19 poskytují rovněž finanční prostředky na klíčové investice a reformy s cílem posílit strategickou autonomii Unie diverzifikací dodávek energie a posílením nezávislosti a bezpečnosti dodávek energie v Unii.